

Informatizácia spoločnosti – počúvate pričasto?

V súčasnosti sa všade okolo nás píše a prezentuje informatizácia spoločnosti, informatizácia verejnej správy, elektronizácia celej agendy medzi občanom a úradom. Sú stále nové možnosti, ktoré nám IKT (informačno-komunikačné technológie) prinášajú a ponúkajú. Vieme ich ale využiť rýchlo a efektívne? Na túto otázku si musel odpovedať už ne jeden riadiaci pracovník, ne jeden manažér.

Ďalším, dnes často skloňovaným slovom, je celosvetová kríza. Čo v čase krízy môžeme? Aj v čase krízy je potrebné pracovať, ale nevyhnutné je pracovať ešte systematickejšie a všetky vynaložené financie dôkladne prehodnotiť. Európa nám ukazuje cestu, ktorá je nevyhnutná v tejto oblasti, a ja verím, že sme sa vybrali tou správnou cestou, aby sme nezaostali, a že sa na tej ceste „nestratíme“. Naša vláda v súlade s koncepciami EÚ postupne vytvára koncepcie, o ktoré sa opierame, a postupne sa snažíme zapojiť do procesu informatizácie tak, aby sme si mohli čo najskôr povedať, že sme súčasťou informatizovanej Európy a budujeme vzdelanostnú spoločnosť.

Informačné systémy (IS) prešli už mnohými etapami a zaťažkávajúcimi skúškami. Je mnoho projektov, ktoré sa podarili, sú ale aj také, ktoré zastarali skôr, ako sa stihli zrealizovať. V oblasti IKT ide vývoj neuvěřiteľne dopredu, a preto treba venovať o to väčší dôraz každej časti tvorby IS. Okrem toho, že je to finančne náročné, často sa zabúda na praktickú implementá-

ciu systémov. Nakúpi sa hardvér, softvér, kompletne riešenia IS, ale často sa zabúda na ľudí. Používateľov je nutné vyškoliť, motivovať, informovať. Až používateľ nám nastaví zrkadlo. Dobrý IS je súhra hardvéru, softvéru, komunikácií a ľudí. Vzájomných komunikácií systémov, ale aj komunikácií ľudí, či už vo vertikálnej rovine riadenia alebo v horizontálnej rovine dennodenných používateľov IS tak, aby nám IS pomáhali a boli pre nás všetkých operatívnym zdrojom informácií a aby nám poskytovali služby dostupné práve vtedy, keď ich potrebujeme.

V oblasti informačných systémov sa v súčasnosti vytvárajú čoraz sofistikovanejšie možnosti, budujú a prepájajú sa vzájomne celonárodné a nadnárodné IS, ktoré pracujú nad rôznymi heterogénnymi prostrediami. Je dôležité vybudovať také systémy, ktoré nám poskytnú naozaj jednoznačné a aktuálne údaje.

Vláda SR v máji 2008 schválila Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy (NKIVS) a v súčasnosti sa ukončuje spracovanie štúdií vybudovania štyroch základných registrov štátu, od ktorých sa očakáva, že poslúžia ako jednoznačná údajová základňa pre ďalšie IS slúžiace občanom. Sú to: register fyzických osôb, register právnických osôb a podnikateľov, register priestorových informácií a register adries. Tieto registre sú v gescii niekoľkých ministerstiev a naše ministerstvo má pred sebou jednu z najdôležitejších úloh v oblasti informatizácie. Vybudovať register priestorových informácií. V súčasnosti najväčší poskytovatelia priestorových údajov ako ÚGKK SR, MO SR, MP SR a, samozrejme, aj naše ministerstvo, majú vybudovanú dobrú údajovú základňu čiastkových systémov, a tak bude do blízkej budúcnosti najdôležitejšou úlohou tieto systémy doplniť, zjednotiť a pripraviť na interoperabilné použitie podľa pravidiel a skúseností EÚ.

Štúdiu, ako vybudovať register priestorových informácií (RPI) máme, finančne je táto úloha podporená nielen štátnym rozpočtom, ale hlavne možnosťou čerpať zdroje z európskych fondov. Tvorba registra pozostáva z technického riešenia a z údajov, ktorých tvorcom sú, alebo budú všetky rezorty na Slovensku. Určiť jednoznačnú zodpovednosť za ich tvorbu a celý proces dobre skoordinať, bude jednou z najťažších úloh, ktoré nás čakajú. Celá tvorba RPI si vyžaduje kvalitu, precíznosť, mnoho odborníkov, špecialistov a v neposlednom rade aj entuziazmus. Len takto sa môžeme postupne dopracovať k cieľu.

Dôležitá bude aj praktická realizácia našej rezortnej koncepcie rozvoja informačných systémov a systematické riešenie čiastkových úloh. Bude potrebné postupne zjednocovať čiastkové systémy do väčších celkov a vybudovať nové elektronické služby. V tejto oblasti je mnoho vybudovaného, ale koncovka mnohokrát chýba. Sú tu možnosti ako to technicky zvládnuť, ale rozhodnutia a presné projekty sú pred nami. Do realizácie takýchto projektov je zapojená celá verejná správa, mnoho inštitúcií, ale aj podnikateľov. Úspech teda bude záležať nielen na financiách, technike, schopnosti správne rozanalyzovať a naprogramovať, ale hlavne na komunikácii a riadení.

Naším cieľom, ktorý presahuje rámec rezortu životného prostredia, je vybudovať register priestorových informácií a národný geoportál, za ktoré nesieme zodpovednosť voči občanovi a celej EÚ. Prínosom ale bude to, čo sme si predsavzali už pred niekoľkými rokmi, a to informačná spoločnosť v pravom slova zmysle. Občanovi bude dostupné postupne všetko, čo potrebuje v elektronickej podobe, či už na bežný život, alebo na podnikanie. Bude mať vytvorený pevný základ pre svoj rozvoj u nás, ale aj medzinárodne. Tomu má napomôcť nový rozmer, ktorý poskytujú geografické informácie, ich štandardizácia a online prístupnosť. V tejto oblasti sa vytvára rozsiahla medzinárodná spolupráca a je dôležité, aby sme s ňou nestratili krok. Už dnes sa dobre počúva o úspechu u nás a v okolitých štátoch. V júni sa koná viacero konferencií, na ktorých odznejú prvé výsledky, ale aj ďalšie smerovania. Je to naša konferencia Enviro-i-Fórum 2009, ale aj medzinárodná konferencia k INSPIRE (INfrastructure for SPatial InfoRmation in the European community) v Rotterdame. Informácie a skúsenosti z týchto podujatí nám prinesú aktuálny pohľad do diania v tejto oblasti. Verím, že budú inšpiráciou pre Ministerstvo životného prostredia SR a pre Slovenskú agentúru životného prostredia ako hlavného realizátora tohto nadnárodného projektu, a že v máji 2010, keď nás čaká prvá konfrontácia európskeho porovnania implementácie procesu INSPIRE, nezostaneme v hanbe. Je to veľmi krátka doba, ale dúfam, že sa nám podarí spraviť to, čo je našou úlohou. Hľadáme spoločne cestu ako to dosiahnuť.

Ing. Elza Kočíková, PhD.
poverená riadením odboru informatiky MŽP SR

